

Az alumíniumtermelés mestere

Egy levél érkezett hozzánk az Inotai Kohóból. A brigádok munkájáról, a termelés növekedéséről, az önköltség csökkentéséről sorol fel száraz számokat. Különösek ezek a számok, emberek állnak mögötte, akik dolgoznak, minden nap többet és minden nap jobban. Aki írta, talán nem is gondolt arra, hogy sorainban benne van az új idők, új emberek, a szabad élet, az alkotni vágyás, a hivatás szeretete. Erre csak olyan emberek képesek, akik előtt látnak maguk előtt, akik, ha nem is mondják, de érzik, hogy munkájuk nyomán egy új világ formálódik. Így né fel minálunk a szocialista ember.

A nyughatatlan ember

En most csak egyet szeretnék körültekintően bemutatni, egy nyughatatlant, aki sosem megelégedett, aki perbe száll a régi módszerekkel, aki ezernyi gondja között bírál, bírál szakadatlanul. Bírálja a fászlós munkát, a lassút, bírál, hogy a hónap többet nyújtson a másnál. Nem új ez ő gondolata, de mégis figyelemreméltó. Mert neki a kohász mesterség nem egyszerűen foglalkozása, mestersége, hanem életéje, életvágya. Nincs rajta semmi különös, látszólag éppen úgy jár-kel a kádemenők között, mint a többi ember. De sosem mindent meglát és mindent meg akar változtatni. Ha valaki betéved a kohóba, a fejlődés természetes menetének tekintve, hogy a timföldet géppel adagolják, hogy a befagyott furdót géppel törlik fel, pedig mindezt az ilyen emberek, a Parragh Viktorok születték. Úgy van ő, mint a versenyző. A tegnapi rekordok már nem érdeklik, a magasabb felé tör.

Még nem ismertem Parragh elvtársat, amikor találkoztam már az alumíniumiparban egy olyan törekvéssel, hogy az alacsonyabb áramerősségre gyártott kádkemenőket többre is képesek. Akadtak persze, akik azonnal érveltek, hogy ami megjön a réven, elmegy a vámon. Azt hangoztatták, hogy a kádkád áramerősségének növelése eszköztelenül az életük, és a ráfordítási költség végül is nem áll egyensúlyban a magasabb áramerősséggel termelt alumínium értékével.

Az új legyőzte a régít

A magasabb áramerősség alkalmazása bevált, a kádkád élettartásának csökkenése nélkül. Ennek a gondolatnak volt úttörője az Inotai Alumíniumkohóban Parragh Viktor elvtárs, a kohó üzemvezetője. Abból az elvből indult ki, amely technológiai törvény formájában rögzíti, hogy: 1000 amp. áramerősség 1 óra alatt 336 gramm alumíniumot termelt. Nyilvánvaló tehát, hogy az áramerősség növelésével egyenes arányban nő az alumínium termelése. A gyakorlat igazolta ezt az álláspontot, hiszen az inotai 48.000 amperes kádkád már a kezdet kezdetén magasabb áramerősséggel dolgozott.

Ez a kezdeményezés voltaképpen nem tekinthető újításnak, de az a bátor kezdeményezés, amely Parragh elvtársat vezette, és vezeti a termelés növelésének és gazdaságosságának biztosításáért, igen nagy jelentőségű. Az általa javasolt módszer alkalmazásának sikere merészebb lépésekre bátorította. A kádkád áramerősségét hamarosan feltornázták 56.000-re, majd később 59.000-re. Tíznyolc éves szakmai tapasztalata azt igazolta, hogy a timföld folyamatos adagolásával, megelőző kezeléssel és egyéb segédanyagok felhasználása nélkül is növelhető az alumínium termelése. Amikor a kádkád zavartalanul üzemeltet 59.000 amper mel-

lett, módszerét, mint újítást, az üzemvezetőség felterjesztette a minisztériumba. Amíg a minisztérium véleményére vártak, a kísérletezés nem állt meg Inotán. Igaz ugyan, hogy a minisztérium ezt az úgynevezett újítást nem fogadta el, de már 1956. első negyedétől magasabb tervet szabott a kohóra, amely csak a magasabb áramerősség alkalmazásával érhető el.

Egyre tovább

Később 61,5, 62.000 amperig emelkedett a kádkád áramerőssége és ennek arányában természetesen az alumíniumtermelés is. A Parragh-féle módszer híre eljutott a Találmányi Hivatalhoz is. Ahonnan díjazásként 17.000 forint kifizetését javasolták és a megtakarítás után járó megszabott százalék kifizetését a Találmányi Hivatal a minisztériumba küldte Parragh elvtárs „újítását”, de onnan még válasz nem érkezett. Hogy a módszer megfelelő, arról beszéljenek a számok. A gyár könyvelője összehasonlítást tett az 56.000 és az 51.000 amperes üzemeltetés között, ami az egyéves kísérleti időre azonos költségek mellett, 19 millió 261.000 forint termelés növekedést jelent.

Parragh elvtárs még itt sem állt meg, szentül esküszik, hogy a berendezés elbírja a 67.000 amperes üzemmenetet. Megdöbbenett ez a merészség, amikor megkérdeztem, hogy mire alapozza, úgy válaszolt:

Őszi vásár és divatbemutató

A Székesfehérvári Kiskereskedelmi Vállalat a második negyedévi eredményei alapján országosan a legjobb kiskereskedelmi vállalat címét nyerte el. Most ez a vállalat október 2-án és 3-án Péten a kultúrotthonban őszi vásárral egybekötött divatbemutatót tart. A vásárt a földszinti és az emeleti helyiségekben bonyolítják le. A cipő és a konfekció áru az emeleten lesz kapható, a földszinten pedig méteráru, divatáru, továbbá műszaki és kulturális árucikkek. A vásáron olyan cikkeket is lehet kapni majd, amit egyébként ritkább eset-

ben, pl. flanelt, ágyneműt, férfi és női szöveteket, de a magyar gyapjú készítmények mellett angol, francia, belga, NDK ipari szöveteket és különleges női selymeket. A divatárakon kívül a legdivatosabb őszi és téli gyapjú kötött árukat, nylon pulóvereket, a cipő osztályon az őszi és téli kabátokban lesz nagy választék. A műanyag cikkek között megvásárolható a Vadásztölténygyár legújabb készüléke, a Diamet ultrarövid hullámú rádió, lemezjátszó, hanglemez, motorke- rékpárok stb. A helyszínen megrendelhető, a vállalat utánvétellel

— ha a 62.000 amper nem borította fel a technológiai rendszert, akkor ennek is menni kell. Szerényen hozzátette, igaz, jó lenne biztonsági okokból még egy egyenirányító egység, de a 8 egyenirányító rendszer mindenképpen megfelel.

Ayagi megbecsülést is

Nem vitáztunk hevesen, de ebből az emberből mégis olyan méretetlen energiát láttam kisugározni, amely képes leküzdeni minden akadályt. Olyan dédelgetve beszél az egész kohó berendezéséről, mint, aki szerelmese a mesterségének. Nem művelt nagy csodát, „csak” megnyergelte a technikát, megmutatta, hogy képes azt az ember akarata alá kényszeríteni.

Amióta úgy éreztük, hogy ebben az országban magunknak dolgozunk, csak azt mondhatom, szeretnénk sok-sok Parragh Viktorral találkozni, mert az ő törekvéstük az egész nép javát szolgálja. Akik még rajtam kívül ismerik ezt a nagyszerű és önzetlen törekvést, ne feledjék el, hogy a mi államunk támogatja a bátor kezdeményezést, és az erkölcsi elismerés mellett méltóképpen jutalmazza is azt.

A. M.

A vájártnulók segítségét kérjük

A Várkertben a Nap utolsó sugarai versenyt játszanak gyermekeinkkel. Minden gyermek igyekszik kihasználni a legszebb gyermeki „gondot”, a szórakozást és játszást.

A szülők örömmel figyelik gyermekeik pajkoskodását, a „játszótér” által nyújtott szórakozást, hintázást. De örömkím nem teljes, mert a játszótér adta örömeiket egy igen fontos tényező akadályozza, amire időben, de feltétlenül fel kell figyelni a városnak. A játszótéret valószínűleg a kétéves viselkedésű, kamaszkodó 14-16 év körüli lányok és fiúk. Sajnos az ő trágár szavaik és szemtelen viselkedésük, nem a legjobb példamutatás a kisgyermeknek. Ezen sürgősen változtatni kell, mert a szülők nem viszik, illetve nem merik vinni a játszótérre gyermekeiket. Csak egy példa a sok közül. A nagyhintán a fent említett „fiatalurak” és a „hölgyek” hintáznak. Egy kislány megfogta a hintát, ő is szeretne az érdekes hintára felülni. Az egyik fiatalember rálépett a kislány kezére, míg a többi haverjei szemtelen nevetéssel dicsérik

meg okos barátjukat. Az egyik apa rá mert szólni ezekre a „hintázókra”, de gyorsan el kellett vinni onnan gyermekeiket, mert olyan trágár, öcsémány hangon kapta meg a választ, hogy ő maga is elszégyelte magát a többi felnőtt előtt. Azt hiszem, a szülők egyetértenek velem, ha az alábbi javaslatot teszem az illetékeseknek:

Várpalotán van egy iskola, ahol az ellenforradalom óta legelőször alakult meg a KISZ szervezete. Abban az iskolában, ahol öntudatra és szakmára nevelik a tanulókat, megbízónak a szülők is, hogy legyen a játszótér „gyámja”, a Várpalotai Vájártnulók Intézete KISZ szervezete. Tartssanak ügyeletes szolgálatot, örökjének a jövő ifjúságát, hogy gondatlanul, és a kétéves viselkedésű egyeneket eltávolítsa, biztosítsák gyermekeink nyugodt szórakozását.

Azt hiszem, ezt a javaslatot a Vájártnulók Intézete KISZ szervezete megtárgyalja és szívesen eleget tesz kérésünknek. Szeretném, ha így lenne.

Bánkúti Lajosné.

Az Egyeztető Bizottságok munkája

Már az Egyeztető Bizottságok munkájával foglalkozó legelső ismeretünkben tételesen is felsoroltuk, hogy melyek azok a leggyakrabban előforduló vitás pontok, amelyek egyeztető bizottság elé tartoznak, sőt csak az egyeztető bizottság elé tartoznak (úgynevezett kizárólagos hatáskör) és bíróság, vagy más hatóság elé nem vehetők. De ezen felül más munkanügyi vonatkozású vitát is az egyeztető bizottság elé lehet vinni és amíg a munkaviszony fennáll, oda is kell vinni, habár a fenti felsorolásban nem szerepel.

A FELLEBÉZÉSRŐL

További feladatokra van ezenfelül az egyeztető bizottságoknak — mint már első közleményünkben is írtuk — a fegyelmi eljárással kapcsolatban. Az üzemvezető, vagy vállalatvezető által hozott minden fegyelmi határozatot ugyanis meg lehet fellebezni az egyeztető bizottsághoz. Kivételesen az alól a vezetőállású dolgozók (pl. trösztnél az osztályvezetők), akik az egyeztető bizottság helyett a közvetlen felügyeleti szervhez (Nehézipari Minisztérium) is benyújthatják fellebezésüket. Az egyeztető bizottság a fegyelmi határozatot megváltoztathatja, más fegyelmi büntetést szabhat ki, mint amit az üzemvezető

vagy vállalatvezető kiszabott, vagy azt is megállapíthatja, hogy fegyelmi vétség nem történt, és a fegyelmi eljárást büntetés nélkül megszüntetheti.

A KÁRTÉRÍTÉSRŐL

A három nagy feladatkör, amely az egyeztető bizottságokra hárul, a dolgozók anyagi felelősségével kapcsolatos. Tudva evő, hogy ha a dolgozó valamilyen kárt okoz, úgy feleltessék a kár teljes, vagy részleges megtérítésére kötelezhetik. A kötelezést a kár feltevéseától számított 30 napon belül írásban kell közölni, és a közlés ellen a dolgozónak joga van panasszal élni az egyeztető bizottsághoz. Az egyeztető bizottság a kártérítési határozatot megsemmisítheti azért is, mert 30 napon túl kelt, azért is, mert nem írásban közölték, de ezen felül érdemben is elbírálhatja a kártérítés összegét, leszállíthatja, vagy vétenséggé eseten az egész kártérítési határozatot hatályon kívül helyezheti.

A VISSZAFIZETÉSRŐL

Ugyancsak a dolgozók anyagi érdekeit érinti az is, ha valamelyik tévesen felvett összegnek (munkabér stb.) a visszafizetésére kötelezik, ami pedig számolási hibából vagy e nézetből könnyen megtörténik. Az eljárás ilyenkor ugyanaz, mint kártérítésre kötelezésnél, a tévedésen alapuló pénzfelvételtől számított 30 napon belül és írásban kell megtörténnie a kötelezésnek, ha pedig nem így történt, vagy az egész visszakövetelés a vállalat részéről lenne jogtalan, úgy megint az egyeztető bizottságnak a feladata, hogy a kérdésben döntsön.

A VISSZAFIZETÉS IDEJÉRŐL

Végül a visszafizetéssel kapcsolatban még egy különleges feladata is lehet az egyeztető bizottságnak: nevezetesen 30 napon túl a visszafizetésre csak az egyeztető bizottság kötelezheti a dolgozót akkor, ha a dolgozónak tudnia kellett, hogy jogtalanul vesz fel pénzt (rosszhiszemű volt), vagy különösen ha ő maga tévesztette meg helytelen adatokkal a bérszámfejtőt. Ezek megint oly esetek, ahol az egyeztető bizottságnak mélyrehatóan kell keresnie az anyagi igazságot, a dolgozó jó vagy rossz szándékát, amit természetesen megnyugtatóan kivizsgálni és megnyugtató határozatot hozni csak úgy tud, ha a dolgozó egész egyéniségét, értelmi fejlettségét stb., stb. vizsgál és ismer. Természetes ugyan, hogy egy hosszabb ideje dolgozó egyén, vagy egy magasabb képzettségű dolgozó jobban tudja azt, hogy jogs vagy jogtalan pénzt vett-e fel, mint egy kezdő, gyakorlatlan, a bérkérdésekben járatlanabb dolgozó.

Dr. Dékány Mihály

Legyőzik a nehézségeket

Az augusztusi eredmények alapján, az üzemek közt folyó verseny eredményeként a Beszáló-akna nemcsak teljesítette tervét, hanem a bányásznap tiszteletére túl is szárnyalta. Terve felül 2188 tonna szenet adtak a népgazdaságnak. Ebből a KISZ frontbrigád 1723 tonnát termelt ki. Mint a verseny kezdeményezői, győztesként kerültek ki. Országosan is az első helyet szerezték meg maguknak. A KISZ front fejteljesítménye 2,3 csille átlaggal volt jobb, mint azelőtt.

De nézzük csak a bányásznap utáni napokat, amikor az üzem nem teljesíti az esedékes havi tervét.

A terv nem teljesítése, mindjárt az első napokban kezdődött, 4-én váratlan vízbetörés a 300-as kétszárnyú fronton, amely az üzem termelésének kétharmad részét adja. Percenként 300-500 liter körüli vízmennyiség tört fel, iszappal együtt, ami még nehezítette a munkát, mert lerakódott a kaparóra.

Legsürgősebb feladat a vízbetörés megállítás. Gátat akarnak építeni, tömíteni. Ezzel nem sikerült elhárítani a veszélyt a vízbetöréstől. Az elővájtásokról az emberek zömét frontra rakták, a víz egyre közeledett, a felső légvágtat felé irányították folyását, ahol lemélyítették. Ez a front előtt ment, s innen tudták a vizet szivattyúval kiszívni. A többnapos nehéz munka után, az aránylag nagy vízbetörést sikerült levezetni úgy, hogy már csak 20-30 liter víz tör fel, ami miatt tudnak már dolgozni. De sajnos a vízbetörés hatása még mindig érződik a termelésen. Mert ennek következtében a fejteljesítmények majdnem a felére csökkentek.

A KISZ brigádnál a 301-es fronton is, mint-ha az egész frontot kicsérlelték volna. Míg az előző hónapban a tervteljesítés zömét ők adták, ebben a hónapban jóformán még a 10 csilles

fejteljesítményt sem érik el. Hiába az akarat- erő, a szorgalom, a szénfalban a vető lett urrá, keményen köti magát, nehezíti a munkát, a termelést. A vízbetörés mellett, még a fiatalok sem tudtak olyan eredményeket felmutatni, mint az elmúlt hónapban.

Mindezek mellett az új munkahelyek előkészítéséről, a bánya további termeléséről is kellett gondoskodni. A déli mezőben egy új, kétszárnyú frontot kellett szerelése elkészíteni. A front elkészítését sürgette a vízbetörés is, mert ha a vizet nem tudták volna leszállítani, át kellett volna állni az új frontra, ami határidő előtt készült el. Most tehát bármelyik percben, ha szükséges, át tudnak állni e frontra. Az új front beindítása az új rakodó kiépítését is szükségessé tette. Ezzel a szénnek a felszínre való szállítási útja is megrövidült.

Az elővájtási brigádok a déli mezőben szintén frontot készítenek el. Ez az egyszerű front, a KISZ brigád tagjainak leendő munkahelye lesz.

Szeptember eddigi részében sok olyan akadállyal kellett megküzdeni a Beszáló-aknai dolgozóknak, mint a vízbetörés, ami miatt nem tudtak termelni. A szeptember 20-a utáni eredmények azonban már arról adnak számot, hogy tavul a termelés. Kedden pl. a napi terv teljesítésében már elérték a 100 százalékot, így talán a hónap végére a hó eleji lemaradást is tudják pótolni. Sok hasznos tanulságot is lehet leszállítani a Beszáló-aknai példából, többek között azt, hogy a hónap elején egyenlően a termelés, amit az előző hóvégi hajrá okoz, mert akkor elhanyagolják a fenntartást, elővájtást, és mire ezt pótolni tudják, akkorra már megint a terv teljesítésével van a baj. Tehát a tervek mindennapos teljesítését kell végre megvalósítani.